

IZVJEŠĆE O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

Naslov dokumenta	Nacrt Uputa za prijavitelje na Program dodjele bespovratnih sredstava neprofitnim medijima	
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo kulture	
Svrha dokumenta	Modifikacijama pravila i kriterija, sadržanim u Nacrtu Uputa, usavršit će se provedba Programa	
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrtu?	Nacrt Programa dodjele bespovratnih sredstava neprofitnim medijima rezultat je kooperativnog rada svih zainteresiranih predstavnika neprofitnih medija, medijskih radnika, aktivista civilnog društva i pripadnika akademske zajednice iz cijele zemlje.	
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?		<i>Internetska stranice Vlade</i>
	X	<i>Internetske stranice tijela nadležnog za izradu nacrtu stranice</i>
	X	<i>Neke druge internetske stranice (modifikacije pravila i kriterija izražene u Nacrtu pripremale su se putem sastanaka i rasprava s članicama i članovima Povjerenstva za neprofitne medije, korisnicima bespovratnih sredstava Programa od 2013. godine i rasprave na mailing listi neprofitni@googlegroups.hr kojoj su mogli pristupiti svi zainteresirani)</i>
	<p>Nakon provedenih prethodnih savjetovanja i evaluacija u trajanju od pet mjeseci, Nacrt Uputa objavljen je na mrežnim stranicama Ministarstva kulture 27. svibnja, a savjetovanje je potrajalo do 8. lipnja 2014. godine.</p>	
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	<p>Očitovanja su dostavili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - GONG - Dom kulture Zagreb - Udruga za nezavisnu medijsku kulturu (UNMK) - Info zona - Booksa i Kurziv - Tris 	

ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI	
Primjedbe koje su prihvaćene	
Definirati da su "obrazovne i manjinske ustanove, studentske udruge, školske udruge te udruge građana i druge nevladine udruge s pravnom osobnošću" nakladnici, a ne mediji.	Nakladnici medija doista se mogu baviti i drugim djelatnostima, osim medijske, što je kod neprofitnih medija – za razliku od komercijalnih – najmanje sporno, budući da ne može dovesti do neprimjerenog utjecaja na medijsku djelatnost.
Ne prihvatiti prijave nakladnika elektroničkih publikacija kojima je Vijeće za elektroničke medije izreklo opomenu u prethodnih 12 mjeseci.	Informativne internetske stranice koje podliježu djelomičnom regulacijskom nadzoru Vijeća za elektroničke medije potrebno je izjednačiti s radijima i televizijama.
U financijskom obrascu prijavitelji trebaju napraviti razradu troškova za sva tri moguća iznosa, odnosno one iznose sredstava, za koje se prijavljuju, kao i razraditi ukupni financijski plan i dio plana za koji se sredstva traže na natječaju.	Iako razrada alternativnih financijskih planova sasvim sigurno dodatno opterećuje prijavitelje, prihvaća se u cilju transparentnosti financijskih pokazatelja i ubrzanja priprema za eventualno potpisivanje ugovora o korištenju sredstava.
Objaviti Pravilnik o radu Povjerenstva za neprofitne medije.	Iako se podrazumijeva, precizira se obaveza i mjesto objave Pravilnika.
Razjasniti ulogu "izjave o nepostojanju sukoba interesa i nepristranosti pri odlučivanju" članica i članova Povjerenstva, jer je upitna vjerodostojnost takve izjave ukoliko je ona potpisana bianco, tj. prije podnošenja prijave.	Precizira se potpisivanje izjave po uvidu u prijave.
Pojasniti indikator "Različitost kuta gledanja odnosno pristupa u prikazu pojedinoj temi".	Budući da se radi kriteriju koji se temelji na individualnoj procjeni članica i članova Povjerenstva, pojašnjenje je dobrodošlo.
Neophodno je u profesijske standarde uključiti i odgovornost medija za objavu i pronosanje neprimjerenog i/ili zabranjenog sadržaja (govor mržnje, diskriminacijski govor, inflammatory speech).	Radi se o kaznenom djelu prema članku 325 Kaznenog zakona.
Neophodno je pojasniti trenutak od kojeg se mjeri starost preslike izvatka iz odgovarajućeg registra – od datuma objave poziva na natječaj ili od datuma podnošenja prijave u 2. krugu.	Pojašnjeno je da preslika izvatka ne treba biti starija od tri mjeseca u odnosu na dan njenog slanja.
Rok za objavu Javnog poziva treba pomaknuti s 9. lipnja 2014. na termin koji će omogućiti Ministarstvu da prije objave natječaja objavi Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o ovim Uputama.	Pomicanje roka objave Javnog poziva je, nažalost, neizbježno.
S obzirom na to da u praksi postoji razlika između autorske kartice teksta (1800 znakova s razmacima) i prevoditeljske kartice teksta (1450 znakova s razmacima, prema definiciji Društva prevoditelja u Uvjetima za obavljanje prevoditeljskih usluga), to je potrebno navesti i u Uputama za prijavitelje.	Opseg kartice teksta je standardiziran na 1800 znakova s razmacima, budući da procjenjujemo kako se radi o šire prihvaćenoj konvenciji.

<p>Prva rečenica pod točkom 1.3, za razliku od analogne rečenice iz prošlogodišnjeg Programa, ne sadrži podatak o ukupnom iznosu sredstava koja će biti raspodijeljena. Smatra se da je taj podatak važan i da bi trebao biti jasno izražen u poglavlju Planirani iznosi i ukupna vrijednost Programa.</p>	<p>Ukupna vrijednost Programa, odnosno visina bespovratnih sredstava je 2.970.000 kuna.</p>
<p>Primjedbe koje su djelomično prihvaćene</p>	<p>Razlozi</p>
<p>Planirani iznosi dodjele bespovratnih sredstava bi trebali biti viši, a broj korisnika sredstava manji.</p> <p>Broj korisnika sredstava bi trebao biti veći, iako to snižava planirane iznose.</p>	<p>Opredjeljenje da se, u odnosu na potrebe, premala bespovratna sredstva ne dodjeljuju u malim iznosima mnogim aplikantima, prema načelu "svakome ponešto", nego da se pokuša dodjelom većih financijskih podrški ojačati utjecaj – neizbježno, manjeg broja – neprofitnih medija i izvan relativno male publike, izvorno je prijedlog koji dolazi od Ministarstva kulture. Bojimo se da su i najviša dodijeljena sredstva od 400 tisuća kuna zapravo premala da bi se ostvario iskorak u tom smjeru i ostvarili ostali ciljevi Programa u punom opsegu, posebno kad je riječ o radijskim, televizijskim i tiskanim medijima koji mogu imati više produkcijske troškove od informativnih internetskih stranica. Od preko 80 prijavitelja, bespovratna sredstva su dobili njih 14. Po provedbi javnog poziva 2013. godine, međutim, primijetili smo da je velik broj kvalitetnih i važnih medija, nažalost, ostao bez ikakve podrške. Pritom se često radi o manjim medijima koji djeluju izvan Zagreba, nedavno pokrenutima i još nerazvijenih kapaciteta za aplikacije na različite domaće i inozemne natječaje, pa su im i mogućnosti pronalazaženja drugih izvora financiranja, ionako male, dodatno sužene. Dodatno, takvi mediji imaju vjerojatno i manju diskurzivnu snagu kako bi u raspravi nametnuli svoje interese, barem sudeći prema tome da smo svjedočili mnogim usmenim, telefonskim prigovorima na plan raspodjele sredstava, dok pisanih priloga niti sudjelovanja njihovih predstavnika na sastancima, koji se nažalost redovito održavaju u Zagrebu, nije bilo (s izuzetkom pisanog priloga portala Tris iz Šibenika). S druge strane, velik dio korisnika bespovratnih sredstava od 2013. godine ostvario je i potpore Fonda za pluralizam, nedavno dodijeljene po prvi put. Zbog svega toga smo odlučili predložiti raspodjelu bespovratnih sredstava koja bi barem malo povećala broj korisnika, svjesni da će to nužno rezultirati nižim planiranim iznosima, budući da su ukupna sredstva, unatoč našim zahtjevima i argumentima, nažalost, ostala na prošlogodišnjoj razini. Smatramo da se pritom ne radi o promjeni pristupa, nego tek o – ma koliko nedostatnom – pokušaju ublažavanja posljedica nejednakosti u pristupu sredstvima (promjenom pristupa bi se eventualno mogao smatrati plan raspodjele sredstava koja bi iznosila, u prosjeku, 50 tisuća kuna, na 60 korisnika). Ako bi kvalitet prijave i broj aplikacija ostao na istoj razini kao prošle godine, smatramo da je povećanje broja korisnika opravdano. Suprotstavljene pozicije po ovom pitanju se ne mogu riješiti drugačije, nego kompromisom, koji neće zadovoljiti niti "male" medije, često bez ikakvih sredstava, niti one veće, u razvoju i pokušaju da ostvare dodatni utjecaj i zapošljavanje. Budući da problem nije u jednoj,</p>

	<p>ni drugoj poziciji, nego u nedostatnim sredstvima na raspolaganju, nadamo se da će solidarnost među interesnim skupinama prevladati distribucijski konflikt, i najavljujemo plan raspodjele koji će biti između predloženih, tako da sredstva budu raspodijeljena između ukupno dvadesetjednog najbolje ocijenjenog medija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pet financijskih podrški u iznosu od 250 tisuća kuna godišnje; 2) šest financijskih podrški u visini od 170 tisuća kuna godišnje; 3) sedam financijskih podrški u visini od 70 tisuća kuna godišnje; 4) tri financijske podrške u visini od 70 tisuća kuna godišnje za nove medijske projekte.
<p>Što se tiče privremene liste odabranih koja je ograničena na 50, nije jasno na koji način se došlo do te brojke, a još je manje jasno zbog čega će u slučaju manjeg broja prijava od očekivanog biti pozvana "približno polovica prijavitelja". Prijedlog da se ova odredba promijeni tako da reflektira kvalitetu prijavljenih medijskih projekata te visinu iznosa koji se traže.</p>	<p>Do tog broja se došlo procjenom očekivanih prijava. Prijedlogom preciziranja kvote medija koji ulaze u drugi krug želio se umanjiti broj medija isključenih iz ocjenjivanja bez uvida u njihov sadržaj, s obzirom na to da se primjerci sadržaja u prvom krugu ne prilažu prijavnici. U skladu s tom namjerom i primjedbom, određuje se da u drugi krug mora ući "najmanje polovica prijavljenih medija".</p>
Primjedbe koje nisu prihvaćene	Razlozi
<p>Uskladiti Upute za prijavitelje i natječajnu dokumentaciju s Konačnim prijedlogom Zakona o računovodstvu i financijama neprofitnih organizacija što ga u ovom trenutku Ministarstvo financija priprema za drugo čitanje u Hrvatskom saboru.</p>	<p>Iako je primjedba osnovana, budući da Zakon o računovodstvu neprofitnih organizacija nije usvojen, niti je Konačni prijedlog tog Zakona objavljen, usklađivanje nije moguće provesti bez zakašnjenja objave javnog poziva za dodjelu bespovratnih sredstava neprofitnim medijima u odnosu na planirani rok.</p>
<p>Uskladiti kriterije za upis elektroničkih medija, posebno elektroničkih publikacija, u Upisnik Agencije /Vijeća za elektroničke medije s kriterijima iz Uputa.</p>	<p>Iako je primjedba osnovana, Ministarstvo kulture je može samo preporučiti Agenciji i Vijeću za elektroničke medije u čijoj su domeni kriteriji upisa neprofitnih medija u taj Upisnik.</p>
<p>Definirati da su "plaće limitirane" u smislu iznosa koji se odnosi na financiranje iz javnih sredstava kako bi se nakladnicima osigurala sloboda pribavljanja sredstava iz drugih izvora.</p>	<p>Odredba ne utječe na slobodu pribavljanja sredstava iz drugih izvora.</p>
<p>Prebaciti indikator "Različitost kuta gledanja odnosno pristupa u prikazu pojedinoj temi" u drugi krug natječaja.</p>	<p>Iako nedostaje argumentacija primjedbe, smatramo da je potrebno da kriterij otklona od dominantnog kuta gledanja ostane sastavnicom ocjenjivanja prijava već u prvom krugu natječaja, budući da se radi o formativnoj odrednici neprofitnih medija, kao i jednom od ciljeva Programa dodjele bespovratnih sredstava neprofitnim medijima.</p>
<p>Smanjiti vrijednost indikatora "Različitost kuta gledanja odnosno pristupa u prikazu pojedinoj temi" u odnosu na "Doprinos afirmaciji građanskih, političkih i socijalnih ljudskih prava" i "Ispunjavanje funkcije nadzora ekonomski i političkih moćnih".</p>	<p>Iako nedostaje argumentacija primjedbe, smatramo da je potrebno da kriterij otklona od dominantnog kuta gledanja zadrži relativno visok broj bodova, budući da se radi o podjednako važnoj formativnoj odrednici neprofitnih medija, kao i kod drugih od prvih pet kriterija.</p>

Povećati vrijednost kriterija "Informativne širine komunikacije".	Ma koliko poželjna, širina tematskog spektra, procjenjujemo, nije u tolikoj mjeri, kao prethodnih pet kriterija, konstitutivna za neprofitne medije koji svoju funkciju veoma uspješno mogu ostvarivati i bavljenjem relativno manjim skupom tema koje su presudne za njihovu publiku. U svakom slučaju, radi se o kriteriju koji je komplementaran sljedećem, tako da bi eventualno povećanje broja bodova trebalo provesti i na kriteriju Kontekstualne "dubine" komunikacije.
Smanjiti vrijednost kriterija Dosega, budući da nije definirano koje se nagrade i priznanja uzimaju u obzir, koja bi partnerstva i pokroviteljstva bila poželjna, pri čemu njihov nedostatak ne znači nužno i niži kvalitet medija.	Navedeni argumenti su i bili razlogom što je broj mogućih bodova po ovom kriteriju već snižen za trećinu. Pri "pokroviteljstvima" se misli na "medijska pokroviteljstva" određenih, recimo, manifestacija, a ne pokroviteljstva drugih aktera nad medijima.
Profesijske standarde bilo bi korisno uključiti u prvi krug natječaja.	Iako bi predloženo bilo doista korisno, materijali na osnovi kojih je moguće ocjenjivati profesijske standarde, kako bi se prijaviteljima pojednostavio i pojeftinio postupak aplikacije, dostavljaju se tek u drugom krugu.
Omogućiti Povjerenstvu da prilikom odlučivanja uzme u obzir eventualno nezadovoljstvo kvalitetom provedbe projekta iz prethodnog natječaja, posebno ukoliko bi bilo primjedbi u odnosu na financijski izvještaj.	Korisnici bespovratnih sredstava iz prethodnog natječaja koji ne izvrše svoje ugovorne obveze, prema točki 2. 2., alineja 2, ne mogu se niti prijaviti, budući da bi im u tom slučaju bio naložen povrat sredstava.
U odnosu na "Udio vlastite proizvodnje" neophodno je razjasniti da se pozitivno vrednuje količina originalnih autorskih djela, dok se neprimjereno prenošenje sadržaja vrednuje negativno.	Neprimjereno prenošenje sadržaja se negativno vrednuje prilikom ocjenjivanja profesijskih standarda.
Pojasniti definiciju "broja zaposlenih" u smislu trajanja ugovora (neodređeno ili određeno, s ili bez prekida, trenutak potpisivanja ugovora,...).	Određenja su precizirana u Općoj prijavnici.
Nema razloga da organizacije koje moraju podnositi mjesečne, kvartalne i godišnje izvještaje Poreznoj upravi ne dostavljaju Povjerenstvu.	Dok se ne standardizira jedinstveni sustav praćenja poslovanja medija, prijavitelje ne bi trebalo dovoditi u neravnopravan položaj. Financijski izvještaje je obavezno dostavljati Povjerenstvu tijekom realizacije Programa.
Radi transparentnosti financiranja medija nevladinih udruga, neophodno je pojasniti način razlikovanja primitaka i izdataka kako za medij tako i za ostale aktivnosti udruge.	U Obrascu proračuna je navedeno da se specificiraju samo primitci i izdatci koji su povezani s medijskim aktivnostima.
Preciznije razraditi uredničku koncepciju, tako da sadržava i kategorizaciju tema kojima se ostvaruje cilj medija.	Razrada uredničke koncepcije smisao je obrasca Plana rada koji se dostavlja u drugom krugu natječaja. Obaveza njegove dostave prilikom inicijalne prijave dodatno bi opteretila prijavitelje složenošću dokumentacije.
Prijedlog da se poveća broj bodova u kriteriju redakcijska demokracija.	Zbog načelne nemogućnosti provjere funkcioniranja demokratskih praksi u svakodnevnom medijskom radu, odlučeno je da se ostane pri smanjenju broja bodova u odnosu na prošlu godinu.
Prijedlog da se zadrži mogućnost dodjele podrški čiji iznos nije fiksiran i za uvođenje stratifikacije unutar kategorija.	Zbog nemogućnosti utvrđivanja nedvosmislene korelacije između ocjena Povjerenstva i iznosa koji nisu fiksirani, primjedba se ne prihvaća.

<p>Ne bi trebalo dostavljati razradu troškova za sva tri moguća iznosa jer bi se time produljila procjena prijave, a njena priprema bi bila dodatno složenom za prijavitelje.</p>	<p>Veoma ozbiljno shvaćamo problem složenosti pripreme dokumentacije, želeći je maksimalno pojednostaviti, zadržavajući pritom sve potrebne podatke. Troškovnu razradu – ne željenog iznosa, nego predloženog iznosa – je neizbježno dostaviti prije potpisivanja ugovora. Kako bi se rok između završetka ocjenjivanja i potpisivanja ugovora skratio, a sredstva što prije bila na raspolaganju korisnicima, nerado se priklanjamo rješenju koje, u ovom slučaju, nažalost, dodatno opterećuje prijavitelje u drugom krugu. Sljedeće godine ćemo pokušati ubrzati raspravu o doradama pravila i kriterija, javni poziv objaviti ranije, a tako izbjeći i ovaj problem.</p>
<p>Trebalo bi povećati ukupna sredstva Fonda, odnosno tražiti povećanje postotka određenog uredbom o načinu raspodjele prihoda od igara na sreću.</p>	<p>Ministarstvo kulture je u listopadu 2013. zatražilo udvostručenje iznosa sredstava namijenjenih neprofitnim medijima, što nije prihvaćeno.</p>
<p>Kodeks savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata navodi da poželjan rok za podnošenje očitovanja zainteresirane javnosti ne bi trebao biti kraći od 15 dana od dana objave nacрта.</p>	<p>Ministarstvo kulture je strukturiranu raspravu o Javnom pozivu započelo 21. siječnja 2014. uputivši poziv Povjerenstvu da priloži svoje sugestije, a 4. veljače 2014. održan je sastanak s članicama i članovima Povjerenstva na tu temu. Na podlozi preporuka Povjerenstva sastanak s predstavnicima medija koji koriste sredstava dodijeljena temeljem Javnog poziva prošle godine, održan je 6. ožujka, kako bi 3. travnja 2014. zapisnik s tog sastanka bio upućen je na mailing listu neprofitnih medija. Recentno internetsko savjetovanje samo je posljednji u nizu dijelova javne rasprave koja se, prema tome, protegnula na više od pet mjeseci, a napominjemo i da Ministarstvo nije bilo obavezno raspisati je.</p>
<p>Precizirati koje su to društvene grupe, i na temelju čega, zanemarene ili neprisutne u srednjestrujaškim medijima.</p>	<p>Čak i kad bi, unatoč promjenama socijalne strukture društva i njene medijske refleksije, bilo moguće odgovoriti na pitanje iz primjedbe, opet bi se radilo o metodologiji i sudu nekog, recimo, sociologa, koji ne bi bilo moguće egzaktno svesti na kvantitativna mjerila poput broja riječi u nekom uzorku medija ili sl. Zbog toga, zadaća je članova i članica Povjerenstva, da prema svojim uvidima u medijsku produkciju i njenu reprezentaciju pluralizma društvenih grupa, kao i raspravi o tome, odgovore na ovo važno pitanje.</p> <p>Određivanje prioriteta za financiranje od strane ugovornog tijela moglo bi se smatrati ograničavanjem medijskih sloboda. Odabir prioriteta društvenih skupina koje mediji reprezentiraju, a tako i tema od njihova interesa stvar je uredničke koncepcije pojedinih medija u koju se država ne bi trebala miješati. Kriteriji ovog Programa koncipirani su tako da pozitivno vrednuju, prema procjeni članica i članova Povjerenstva, sve teme i subjekte u dominantnom medijskom prikazu slabije ili nikako zastupljene.</p>

<p>Redakcijska demokracija nije poželjan kriterij, posebno kod medija s većom fluktuacijom volonterskih suradnika.</p>	<p>Sudjelovanje novinara i autora u izboru glavnih urednika određeno statutom medija obavezno je prema članku 26. Zakona o medijima (NN 59/04, NN 84/11). Međunarodna federacija novinara, također, već godinama se zalaže da statutarna prava, poput glasovanja o izboru urednika, dobije i sve veći broj vanjskih suradnika. Za to je, naravno, neophodno definirati uvjete za stjecanje statusa "stalnog vanjskog suradnika" – recimo, odredbom da je to osoba koja u prošlih šest ili 12 mjeseci objavila barem isto toliko priloga u mediju – kao i uvjete njegova prestanka, kako bi se izbjegle mogućnosti manipulacije glasovima. U svakom slučaju: (1) postojanje statuta medija je zakonska obaveza, (2) sadržaj statuta kooperativno određuju oni koji stvaraju medij, a ne Zakon, dok je (2) cilj ovog kriterija potaknuti medije da prakticiraju višu razinu redakcijske demokracije, što oni putem statuta mogu uvažiti u većoj li manjoj mjeri, ovisno o svojim potrebama, mogućnostima i shvaćanjima.</p>
<p>Broj radnika ne bi trebao biti kriterij za ocjenjivanje medija, jer diskriminira one medije koji počivaju na volonterskoj bazi.</p>	<p>Poticaj zapošljavanju, odnosno profesionalizaciji novinarskog rada u sektoru je jedan od ciljeva ovog Programa, a veći dio sredstava namijenjen je financiranju plaća i honorara, upravo kako bi se smanjio – prema mnogim uvidima u medije trećeg sektora – dominantni udio neplaćenog volonterskog rada. Osim toga, ne slažemo se da je bilo koji kriterij diskriminatoran; zato ih i ima toliki broj, a mediji koji dobiju mali broj bodova prema jednom kriteriju, mogu dobiti viši na drugom, kao što je, recimo, kriterij dosega, vrednujući borj volonterskih suradnika putem indikatora 4.</p>
<p>Troškovi provedenog savjetovanja</p>	<p>Izvan redovnih aktivnosti Ministarstva kulture, troškova nije bilo.</p>